

Bộ Công Thương đặt mục tiêu 50% phương tiện giao thông công cộng chạy điện vào năm 2030

13:43 14/04/2026

Kế hoạch hành động mới của Bộ Công Thương đặt ra loạt mục tiêu tham vọng đến năm 2030: Tiết kiệm điện tối thiểu 3% mỗi năm tại các cơ sở trọng điểm, kéo giảm tổn thất điện năng và đặc biệt là chuyển đổi ít nhất 50% phương tiện giao thông công cộng sang sử dụng điện, mở ra bước ngoặt lớn cho quá trình chuyển dịch năng lượng tại Việt Nam.

Bộ Công Thương vừa ban hành Kế hoạch hành động số 824/QĐ-BCT nhằm triển khai Chỉ thị 09 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường tiết kiệm năng lượng, thúc đẩy chuyển dịch năng lượng và phát triển phương tiện giao thông điện.

Kế hoạch được đưa ra trong bối cảnh nhu cầu năng lượng của nền kinh tế tiếp tục tăng nhanh, trong khi áp lực về phát triển bền vững, giảm phát thải và tối ưu hiệu quả sử dụng năng lượng ngày càng lớn. Trọng tâm xuyên suốt được xác định là bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia gắn với tăng trưởng xanh.

Một trong những mục tiêu đáng chú ý là đến năm 2030, tiêu hao năng lượng trên một đơn vị GDP sẽ giảm từ 1-1,5% mỗi năm. Đối với các cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm, mức tiết kiệm điện tối thiểu phải đạt 3%/năm – con số được đánh giá là thách thức nhưng cần thiết để giảm áp lực lên hệ thống điện, đặc biệt trong các giai đoạn cao điểm.

Song song với đó, tổn thất điện năng toàn hệ thống sẽ được kéo giảm xuống khoảng 5,8%. Đây không chỉ là bài toán kỹ thuật mà còn mang ý nghĩa lớn trong việc tiết kiệm tài nguyên và nâng cao hiệu quả vận hành hệ thống điện quốc gia.

Đáng chú ý, 100% cơ sở sử dụng năng lượng trọng điểm sẽ phải thực hiện kiểm toán năng lượng và áp dụng hệ thống quản lý năng lượng. Quy định này được kỳ vọng giúp doanh nghiệp kiểm soát chặt chẽ mức tiêu thụ, từ đó tối ưu chi phí sản xuất và nâng cao năng lực cạnh tranh.

Xây dựng cơ chế khuyến khích đầu tư trạm sạc điện. Ảnh minh họa

Trong lĩnh vực năng lượng truyền thống, kế hoạch đặt mục tiêu các nhà máy lọc dầu trong nước đáp ứng khoảng 70% nhu cầu, góp phần giảm phụ thuộc vào nguồn nhập khẩu và tăng tính chủ động cho nền kinh tế.

Không dừng lại ở tiết kiệm năng lượng, Bộ Công Thương còn thúc đẩy mạnh mẽ quá trình chuyển dịch sang năng lượng sạch và phương tiện giao thông điện. Theo đó, đến năm 2030, tối thiểu 50% phương tiện giao thông công cộng tại các đô thị sẽ chuyển sang sử dụng điện.

Đây được xem là bước đi mang tính chiến lược nhằm giảm phát thải khí nhà kính, cải thiện chất lượng không khí đô thị và hướng tới mục tiêu phát triển bền vững. Tuy nhiên, để hiện thực hóa mục tiêu này, hạ tầng trạm sạc được xác định là “chìa khóa”.

Bộ Công Thương sẽ tập trung hoàn thiện hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật đối với trạm sạc xe điện, bảo đảm an toàn và hiệu suất. Đồng thời, cơ chế khuyến khích đầu tư vào hạ tầng sạc cũng sẽ được nghiên cứu, tạo điều kiện thu hút doanh nghiệp tham gia.

Bên cạnh đó, các hướng nghiên cứu công nghệ mới cũng được đẩy mạnh, bao gồm pin thế hệ mới, động cơ điện hiệu suất cao, cũng như thí điểm sử dụng hydrogen và ammonia trong sản xuất công nghiệp và giao thông.

Các giải pháp phát triển năng lượng sạch được triển khai đồng bộ, từ điện mặt trời mái nhà tự sản – tự tiêu, điện gió quy mô phù hợp đến hệ thống lưu trữ

năng lượng. Đặc biệt, thị trường dịch vụ năng lượng (ESCO) được kỳ vọng sẽ mở ra kênh huy động vốn xã hội hóa hiệu quả cho lĩnh vực này.

Ở chiều ngược lại, các công nghệ tiêu tốn năng lượng sẽ từng bước bị loại bỏ. Bộ Công Thương đang nghiên cứu lộ trình dừng lưu hành đèn sợi đốt công suất từ 20W đến 60W, qua đó thúc đẩy sử dụng thiết bị tiết kiệm điện. Việc mở rộng sử dụng xăng sinh học E10 cũng được xác định là giải pháp quan trọng nhằm giảm phụ thuộc vào xăng khoáng và bảo vệ môi trường.

Song song với chuyển dịch năng lượng, nhiệm vụ bảo đảm nguồn cung vẫn được đặt lên hàng đầu. Bộ Công Thương sẽ chỉ đạo các doanh nghiệp chủ động tìm kiếm nguồn dầu thô, khí và điều hành linh hoạt thị trường xăng dầu nhằm tránh nguy cơ đứt gãy nguồn cung.

Trong lĩnh vực điện, các chương trình điều chỉnh phụ tải tiếp tục được triển khai để tối ưu vận hành hệ thống. Các kịch bản cung ứng điện theo từng giai đoạn sẽ được xây dựng chi tiết, nâng cao khả năng ứng phó với biến động.

Đáng chú ý, kế hoạch cũng nhấn mạnh vai trò phối hợp liên ngành. Bộ Tài chính sẽ nghiên cứu cơ chế ưu đãi cho các dự án tiết kiệm năng lượng và xe điện; Bộ Xây dựng thúc đẩy tiêu chuẩn công trình tiết kiệm năng lượng.

Các địa phương được giao nhiệm vụ triển khai đồng bộ giải pháp tiết kiệm điện, phát triển xe buýt điện, taxi điện và điện mặt trời mái nhà, đồng thời xây dựng cơ chế khuyến khích đầu tư vào hạ tầng trạm sạc.

Việc huy động nguồn lực từ doanh nghiệp và xã hội được xem là yếu tố then chốt để hiện thực hóa các mục tiêu. Định kỳ 6 tháng, các đơn vị sẽ báo cáo tiến độ để Bộ Công Thương tổng hợp, đánh giá và kịp thời điều chỉnh chính sách.

Trong bối cảnh nhu cầu năng lượng tiếp tục tăng nhanh, việc triển khai đồng bộ các giải pháp tiết kiệm, chuyển dịch và phát triển năng lượng sạch không chỉ giúp bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia mà còn tạo nền tảng vững chắc cho tăng trưởng xanh và phát triển bền vững trong dài hạn.

Phương Thảo (t/h)